

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványtartalék átvétele:
 Egyszeri ár — 10 kor.
 Hosszú távra — 5 „
 Helyben kifizetés mellett:
 Egyszeri ár — 20 kor.
 Hosszú távra — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egyszeri ár — 25 kor.
 Hosszú távra — 5 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Munkások minden nap a boltban és
kiosztókban naponta kiadással.Helyi kiadvány és kiadványtartalék:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.A munkásoknak kifizetés visszatérítés
vagy megfizetése nem vállalkozik.Kiadások és hirdetések a
kiadványtartalék intéseiről.

Egyes számok ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, április 19.

Be- és kivándorlás.

(—a.) A napokban elementáris erővel tört ki a magyar nemzetnek két régi betegsége, mely évtizedek óta sorvasztja népünket.

A múlt héten pattant ki az a botrányos állapot, hogy a magyar államnak nincs törvénye, amelylyel védekezhetnék az idegen kéz foglalása ellen. A tátrai birtokszerezés ügyében a volt földmivelésiügyi miniszter Darányi nyíltan feltárta annak a szerződésnek a létrejöttét, amelyen egyesek szörnyen megbotránykoztak. Hogy lehet a magyar államnak egy magánféllal egyezkedni a határ felett, — tied a Tatra északi oldala, enyém a déli!

Pedig ha ennek a dolognak a formájára meg is lehet ütközni, a lényege, intenciója nagyon helyes volt, Darányit ezuttal is jó szándék vezette, s a magyar állam megerősítésén ezuttal is eredménnyel munkálkodott.

Erre a formára pedig szükség volt, mert a liberális kormányok nem mertek törvényt hozni az idegen kéz ellen. Nem Bécs miatt nem mertek. Korántsem. Ezt csak a műharag mondatja Eötvösökkel. Nem mertek a galicziai beözönlő kazárok miatt, mert a sajtó nagy része kigyót-békát kiáltott volna az ilyen kormány ellen, amelyet rögtön antiszemita hirbe keverték volna.

Szél Kálmánban megvolt a jóakarát, de ő folytonosan tojástáncot járt a merkantilisták és agráriusok között. Félmun-

kát csinált. A félmunka pedig akkor sem ért volna sokat, ha ő maga hajthatta volna végre azt, — de ime a végrehajtás, az életbeléptetést szabályozó rendelet kiadása utódjára maradt s most a félmunka még inkább megboszulja magát.

Akkor avval a mentséggel állott elő a kormány az agráriusok előtt, hogy nem lehet mindent a törvénybe tenni, majd lesz alkalom gondoskodni róla rendeleti úton. Az alkalom azonban más kormányt talált, most már nyugodtan foglalhatják a magyar földet a galicziai kazárok Káchán Ezechielek és Jäger Dávidok éppen úgy, mint a Hohenlohe hercegek.

De felpattant a nemzetnek másik nagy sebe is, mely évenként másfélszáz ezer munkáskéztől fosztja meg az országot, a kivándorlás.

Ennek az orvoslását is kezébe vette a Széll-kormány, de evvel is úgy járt, mint az előbbivel — a végrehajtás, életbeléptetés utódjára maradt.

Az utódja eleinte halogatta a dolgot, mikor pedig rászánta magát rossz utra tévedt.

A Széll-kormány az volt a szándéka, hogy a kivándorlást Fiume felé irányítsa. Ez a különben jó és dicsérendő szándék vezette aztán a Tisza kormányt arra, hogy az Adria társulattal kössön szerződést, amelylyel pedig egyszer már megjárta a magyar kormány. Rakovszky önzetlen fáradozása sokat javított ezen a szerencsétlen szerződésen, de így is sok terhet ró a magyar államra.

Az új szerződés ugylátszik méltó párja a régi Adria szerződésnek, mely Hege-

düs Sándornak miniszteri székébe került.

Azt az immoralitást követte el a kormány ebben az új szerződésben, hogy 130.000 kivándorló utast biztosított a társulatnak. Ha kevesebb lesz a magyar állam kárpótlást fizet érte.

A magyar kormány tehát ahelyett, hogy a kivándorlás csökkentésére törekednék, ily módon maga működik közre, hogy kivándorlókat liferáljon egy idegen kereskedelmi vállalatnak.

Emellett még a Cunard Line vállalat ágensei bizonyos előjogokat nyertek s ha a közigazgatási hatóságok nem vigyáznak, ezek az ágensek valósággal csábítani fogják a népet a kivándorlásra.

Szomorú állapot, mikor egy állam maga nyújt segédkezet hozzá, hogy polgárai Amerika emberpiacára kerüljenek.

Tegnap jelent meg a hivatalos lapban a belügyminiszteri rendelet a kivándorlási törvény végrehajtására s nem fog életbe lépni az új törvény.

Ebben a rendeletben tagadhatatlanul sok okos, üdvös dolog foglalatik. Ha lelkiismeretesen végrehajtanák meglenne akadályozva nemcsak a hadkötelesek szökése, hanem a leánykereskedés is. A kivándorlásra való csábítás ellen is erélyesen intézkedik a rendelet.

De a múlt szomorú tapasztalatai alapján nem biznak benne, hogy a mi ázsiai közigazgatásunk szigorúan végrehajtsa azt. Enélkül pedig a legjobb rendelet sem ér semmit.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A SORS KERKEKE.

Hta: EGON NOSCA.

Paul Lérmine, egyike azoknak a szerencselovagoknak, akik semmit sem vesznek és mégis aratnak, nem a legjobb hangulatban sétált a boulevardok mentén.

Az aratásai néhány hét óta oly gyérek voltak, hogy az erszénye és a gyomra teljesen kiürült. Az ily állapotokban a hangulat rendszeren nem szokott rózsás lenni még az oly embereké sem, mint Paul. Halk szitkolódások kíséretében bolyongott az aszfalton, ádáz gyűlölettel nézve a cafékban ülő embereket, akik osztrigát és roastbeefet esznek.

A rue de Laftte sarkán éppen be akart kanyarodni, hogy egy bormérésben az utolsó garasa árán egy korty lúfelejtől felhőrpintsen, amikor egy régi barátját, Francois Mardist pillantotta meg.

Paul régebben sok csinyt követett el testvéri közösségben Mardis barátjával; jó idő óta azonban a szívet sem látta cimborájának, akitől azt hitte, hogy nyilván valami »vállalatban« hajótörést szenvedett s a börtönök révébe vezetett. Mekkora volt tehát bámulata, amikor Mardist itt a »Tortoni« kerteskéjében látta

viszont, amint épen fagyaltozott s a boldog semmivők könnyed mosolyával olvasta a Charivari sikamlós élceit, miközben elegáns bársony mellény csüggő én aranyláncát forgatta az ujjai közt.

Paul szinte magánkívül az örömtől rontott oda régi barátjához.

— Francois, te itt!

A megszölliott idegenül nézett rá.

— Mit akar uram? Nem ismerem önt! — felelte.

— Ej, ne tettesd magad, barátom! Csak nem akarsz cserben hagyni régi fegyvertársadat, aki boldog, hogy rád talált. Nyomorban vagyok!

— Nos, Francois Mardis egyrészt sokkal jobb szívű fiú volt, másrészt pedig ő sem haragudott, hogy régi cimborájával összejött; — levette tehát az előkelőség álarczát előtte és ráismert.

— Szegény fickó! — mondta, szánakozva nézett végig a barátján.

— Micsoda fogást csinálhattál te! — csodálkozott emez, lelkesen és irigyen nézve Francois eleganciáját.

— No, talán nem épen azt.

— De hiszen te olyan vagy, mint valami bankár!

— Mindenesetre, egy idő óta visszaléptem az üzletől és most a nyugalom örömeit élvezem — felelte Francois Mardis, akiben fölébredt a szélhámos könnyelmű öszintesége, amely dicsekvésre ingerel a bajtárs előtt, holmi hőstettekéről.

— Nyugalomba vonultál, igen, amíg egy garasod lesz a szerzeményből!

— Nem, nem! tőkepenzes lettem, aki a járadékaiból él.

Paul Lérmine még tágabba meresztette szemét a szerencsés kópéra, aki hanyagul hátradőlve, bizonyos könnyed lenézással mondta:

— Hja, ha az embernek esze van, pénz is ad hozzá az Isten. Hanem jer, elmondom neked a történetemet Természetesen azonban nem itt! Veled nem lehet ilyen állapotban nyilvános helyen mutatkozni. Majd külön szobát bérelek és ott egy pohár jó bor mellett, elmondok neked mindent.

Néhány percczel később már benn ültek Tortoni egyik elegáns kis szobájában. Paul egész fül volt, még az elébe talált jó ebédet is minden gondolkodás nélkül fogyasztotta el; drágább volt e pillanatban az a tanulságos történet, amelyből megtudhatja, miként válhat az emberből tőkepenzes, aki az évjáradékaiból él.

— Körülbelül két hónapja lehet — mesélte Francois Mardis, — amikor egy barátommal a rue Saint-Louisban, Maraisban jártam. Olyanféle helyzetben lehettem, mint te, azaz: nem volt egy garasom sem. Amint belétem a

Képviselő választás.

Ungvárról táviratozzák: A vármegye központi választmánya május 4-ére kitűzött képviselőválasztás elnökéül *Bánóczy Béla* vármegyei főjegyzőt küldte ki. A választókerület szabadlevű választói ifj. *Lónyay Sándor* volt beregi főispánt léptetik fel jelöltül, ki tegnap délután dr. *Rabár* Endre kir. közjegyző, volt orsz. képviselő kíséretében Ungvárra érkezett. Mindketten *Firczak Gyula* munkácsi püspök vendégei. *Lónyay Sándor* a napokban dr. *Rabár* kíséretében a Felvidéken utazik, hol programbeszédét elmondja. Ifj. *Lónyay Sándornak* előreláthatólag ellenjelöltje nem lesz és így egyhangú választásra van kilátás.

Póttartalékosok szabadságolása.

Félhivatalosan jelentik: a honvédelmi miniszter a képviselőház mult szombati ülésében egy interpellációra adott válasza kapcsán röviden jelezte, hogy a tényleges szolgálatra behívott póttartalékosok ezrei még mielőtt az 1903. évre besorozott újonczok bevonulnak, szabadságotatnak. A közös hadügyminiszternek és a honvédelmi miniszternek egyidejűleg kibocsátott rendelete szerint ugy a közös hadsereghez, mint a honvédséghez kivételes szolgálatra behívott póttartalékosok — a rendeletekben megnevezett csapatok, illetőleg fegyvernem kivételével — már *e hó 23 án* szabadságotatlandók, noha az újonczok bevonulása csak május 9-ikére van kitűzve, eszerint tehát a póttartalékosok 2 héttel korábban kerülnek polgári foglalkozásukhoz és családjaik körébe, mintsem az újonczok bevonulnak.

A kivándorlás.

Washingtonból jelentik, hogy az ottani képviselőházban törvényjavaslatot nyújtottak be a bevándorlási törvény módosítását illetőleg melylyel meg akarják akadályozni azt, hogy a külföldi kormányok kedvezményekben részesítsék, a nem amerikai gőzhajótársaságokat. A törvényjavaslat előírja, hogy a nem amerikai hajók érkező bevándorlóktól 30 dolláros adópótlékot, továbbá két dollárnyi fejadót szedjenek be. *Hengelmüller* osztrák-magyar nagykövet látogatást tett *Hay* külügyi államtitkárnál. A nagykövet hosszabb beszélgetésben tárgyalta a kivándorlás kérdését és megjegyezte, hogy hivatalosan lépéseket nem tesz, csupán azt a téves felfogást akarja eloszlatni, mely ugy látszik, hogy az Egyesült Államokban a magyar kivándorlás kérdésében uralkodik.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 19.

Elnök: *Jakabffy Imre*,
Megnyitván az ülést hitelesíti a mult ülés jegyzőkönyvét.

Baross Jusztin a gazdasági bizottság jelentését terjeszti elő a képviselőház tisztviselői illetményeinek rendezéséről.

A hús drágasága.

Elnök jelenti a Háznak, hogy napirend előtt szót kért és kapott.

Nessi Pál. A hús drágasága miatt szóval fel. Valóságos teherként nehezedik a főváros lakosságára az élelmezés drágasága. A főváros a közlelmezés technikai lebonyolítására intézményeket létesített s minden ily intézmény után rendesen megdrágult a közlelmezés az egész kontineasen ily drágaság nincs, mint Budapestben.

Nem szabad megengedni azt, hogy a húsárulás maholnap már luxus legyen.

Kéri a minisztert, hogy intézkedjék ez ügyben.

Tisza István gróf miniszterelnök: A főváros élelmezési kérdését magam is fontosnak tartom s noha ez a főváros autonóm ügye, ugy vélem a kérdés tödvös megoldásában a kormánynak, fővárosnak és a társadalomnak karöltve kell eljárni.

E tekintetben készséggel járok el.

Nessi Pál: Megnyugvással veszi tudomásul a miniszterelnök ígérését.

Elnök: Következik

a vármegyei tisztviselők fizetés rendezésére

vonatkozó törvényjavaslat.

Szalay László a határozati javaslat érdekében szóval fel s polemizál a miniszterelnökkel, a ki tegnap ugyanis azt mondta, hogy a

városi tisztviselők fizetésrendezését nem akarja záros határidőhöz kötni.

Szóval eláll a záros határidőtől, ha a nélkül a határozati javaslatot a Ház elfogadja.

Tisza a városi tisztviselőkről.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti tegnapi beszéde kiegészítése képpen, hogy a városi tisztviselők fizetését törvényjavaslat utján mint a határozati javaslatban van, nem lehet keresztülvinni.

Mert a városokat kell jövedelmi forrásokhoz juttatni, a mi által a tisztviselők függetlenségét biztosító szolgálati pragmatikát itt a közigazgatási tisztviselőknél nem lehet és nem is szabad ugy értelmezni, mint a bírói karnál.

Ezeknél fogva nem fogadhatja el a határozati javaslatot. (Elnök helyeslés a jobboldalon.)

Buzáth Ferencz szintén megokolja indítványát.

Elnök ezután a javaslatot és határozati javaslatokat szavazás alá bocsátja.

Kubik Béla: A Ház határozatképességét kérem konstataálni.

Elnök: Megszámláltatja a képviselőket. Jelenti, hogy 96-an vannak, az ülést negyedóra felfüggeszti.

Nessi Pál: Miután drága minden idő, elég 5 perc is.

Elnök: 10 perczre függeszti fel az ülést.

Szünet után.

Elnök megnyitja az ülést.

Kubik ismét kifogásolja a Ház határozatképességét.

Elnök elrendeli a képviselők megszámláltatását s jelenti, hogy a Ház határozatképes és 106-an vannak jelen.

Ezután a többség elveti a határozati javaslatokat s egyhangulag általánosságban elfogadja a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslatot.

Elnök: Következik a javaslat

részletes tárgyalása

a czimról.

Szalay László kéri, hogy az »alkalmazottak« szót hagyják el.

Tisza István gróf miniszterelnök: Ez a czimben a gyűjtőnév, ami más törvényeinkben benne van.

sarki fűszerkereskedésbe, hogy pipámat meggyújtsam, az üzletben egy fiatal szép asszonyt láttam, aki a tükörben értékes nyakékot próbálta fel. De milyen nyakék volt az! csupa arany és gyémánt! Tudod, hogy értek az ilyesmihez.

Teringettét, gondoltam magamban, ezek gazdag emberek lehetnek; talán lehetséges volna valamit csinálni velök . . .

A fűszerkereskedéssel szemközt bormérés van! Beléptem oda és egy ital bormellett szóba elegytem a tulajdonossal. Ez az ember, mint minden bormérő, bőbeszédű volt. Elmondta nekem, hogy az átellenese dúsgazdag ember. A ház az övé és az üzlet évente legalább 40,000 frankot jövedelmez. Erre persze én még jobban kezdtem fülelni.

— Es ezt mind csak ugy örökölte? — kérdeztem.

— Ahogy veszszük — felelte az én emberem. — Hja, némelyik talált gyerekeknek nagy a szerencséje az életben! Azt meg kell tudniillik magyaráznom önnek, hogy ezt a ma olyan gazdag embert az üzlet régi gazdája a lelencházból vette magához inasayeraknek. A gyerekből derék és becsületes segéd lett, akibe később bleszeretett a gazda egyetlen lánya és ma ő az egésznek ura, mert az apósa meghalt és mindent ráhagyott.

Egészen elmélyedtem gondolataimba. Gyorsan meghánytam-vetettem fejemben a hallotta-

kat és készen volt már a tervem. Még csak néhány kérdést tettem.

— Semmi közelebbit nem tudnak a gyerekek születéséből?

— A legcsekélyebb részletet sem.

— Milyen idős lehet ma az az ember?

— Huszonnyolcz éves.

Többre nem volt szükségem és gyorsan elsziettem.

A tervem teljesen készen volt.

— Kiváncsi vagy? No no, csak ne mereszd ugy rám a szemeidet. Elmondom neked, mi történt ezután.

Egy héttel a fenti jelenet után egy öregedő ember, a gárdatisztek egyenruhájában lépkedett végig a Szaint Louis-utcán . . . Ha akkor láttál volna engem, milyen pompásan festettem a tisztí egyenruhában!

A fűszerkereskedő épen az üzlete ajtajában állott; megkérdeztem a nevét, aztán sirva borultam a nyakába.

— Fiam! Edes fiam! — zokogtam.

A fűszerkereskedőm az első pillanatban nem értett semmit, de én nyomban előszedtem a papírjaimat, hogy bizonyítékkal szolgáljak neki.

— Afrikából jövök . . . — így meséltem neki az életem kalandos multját, amelyet bőségesen megfűszereztem, hadidcsőségek és fogások, sobek emlékeivel. — Első utam visszatértemkor a fiamnak szólt; ah, milyen nehezen találtam rád!

Négy napig kutattam mindenütt utánad . . . Ah, fiam, bocsáss meg, hogy a lelencházban kellett téged hagynom . . . szegény anyád: nem zudithatta magára az atyja haragját . . . szegény Antoinette.

Es meséltem, meséltem . . . nagyon jól adtam a szerepemet; ugy kiáltottam, hogy összefutott az egész utca a boltba és a könyeim láttára mindenki az én pártomon volt. A fiam nem tehetett semmit. Hinni ugyan nem igen látszott nekem, de nem maradhatott kemény szívű irántam, mert könnyen magára uszithatta volna az utca haragját, ami egyértelmű a bocsattal.

A dolog tehát ugy intéződött el, hogy a fiam apának fogadott, gavallérosan elhalmozott ajándékokkal és évi 6000 frankot biztosított nekem.

Ez a történet! És most mondd, ugyesen csináltam:

— Mindig lángésznek tartottalak! — lelkesedett Paul Lermína.

A két jó barát még néhány palack bort ivott, természetesen minden poharat Francois Mardis egészségére: aztán elváltak.

A következő napon a fűszerkereskedő ilyen tartalmu levelet kapott:

Tisztelt Uram!

Ha ön kötelezi magát, hogy nekem évi 3000 frankot biztosít, egy titkot közlök önnek, amelylyel ön 6000 frankot takarít meg évente. Nem kell egy fillér sem előre,

A Ház többsége az eredeti címet fogadja el.

Az első szakasznál

Gróf **Batthyányi** Tivadar kifogásolja, hogy a megyei főorvos a VIII. osztályba van besorozva a VII. osztály helyett. Indítványt is ad be ily értelemben. Ha ehhez a kormány nem járulna hozzá, akkor legalább azt vegyék bele a javaslatba, hogy a főorvos 15 évi szolgálat után előléptetessék a VII. fizetési osztályba.

Szederkényi Nádor azt óhajtotta volna, ha a megyei tisztviselőket az áll. tisztviselőktől más fizetési osztályokba sorozták volna be. Szerinte minden főszolgabíró azonnal a VII. osztályba kellene beosztani nem pedig csak 15 évi szolgálat után s akkor is csak kegyelemként. A megyei főorvosokat szintén a VII. osztályba kell sorozni. A főorvosnak ugy sincsen magánpraxisa... (Zajos ellentmondások jobbról.) Szólag fogadást ajánl, hogy a megyei főorvosoknak sincsen magánpraxisa.

Felkiáltások jobbról: Elveszted! Ne fogadj!

Szederkényi Nádor: Igen fontos közérdek hogy a megyei főorvos minden idejét a közegészségügynek szentelje.

Szalay László azt kívánja, hogy hosszabb szolgálat után az árvaszéki ülnöket is bevegyék a VII. osztályba a járásorvosokat pedig a IX. osztályba.

Csernok János magáévá teszi **Szederkényi** indítványát.

Tisza István gróf miniszterelnök az összes beadott indítványok mellőzését kéri. Hangsúlyozza, hogy a fizetési osztályok közötti különbség, semmiféle rangkülönbséget nem involvál, mert a segédfogalmazó és a miniszterelnök között rangkülönbség nincs, csupán a két állással járó dotációban van eltérés. Azért tehát ha az alügyész magasabb fizetési fokban van, mint az aljegyző, az még nem jelenti azt, hogy az alügyész rangban fölülte áll az aljegyzőnek, vagy a többi e kategóriába tartozó tisztviselőnek. Nincs tehát értelme, hogy **Szalay** indítványa valósítsák meg. Kéri a szakasz eredeti szövegének elfogadását.

A második és a harmadik szakaszt vita nélkül fogadták el.

Az ötödik szakasznál **Szalay** László kifogásolja, hogy a főszolgabírók 15 évi szolgálat után, csakis egy léphetnek elő a VII. fizetési osztályba, ha a vármege ily irányu előterjesztését a belügyminiszter jóváhagyta. Indítvá-

nyozza, hogy a jóváhagyás tisztán a vármegegyére bizassék.

Nessi Pál általában azt kívánja, hogy minden tisztviselő bizonyos szolgálati idő után automatické lépjen kedvezőbb fizetési osztályba.

Gróf Batthyányi Tivadar kívánja a főorvos előléptetését a VII. osztályba 15 évi működés után a közgyűlés és a belügyminiszter jóváhagyása mellett.

Szederkényi Nádor. **Csernok** János és **Sághy** Gyula támogatják **Batthyányi** és **Szalay** indítványát.

Tisza István gróf miniszterelnök az indítványok egyikéhez sem járul hozzá, mire a Ház a szakasz eredeti szövegét fogadja el.

A hatodik, hetedik, nyolcadik, kilencedik szakaszt változatlanul elfogadták.

A vasutasok a sztrájk előtt.

Óriási az elégtelenség a vasutasok között. A múltkori forrongást biztatással el tudták nyomni ideig-óráig, de az ígért fizetésjavítást éppen hozta meg az erről előterjesztett törvényjavaslat.

A kormány tényleg nem ad semmit a vasutasoknak, mert a fizetésemelkedés csak látszólagos, mivel amit a fizetés összegében nyernek, azt elveszítik lakbérben. Negy sérelem továbbá, hogy egyes fizetési osztályból nincs biztosítva az előbbi osztályba való átlépés, hanem 4-4 éves ciklusokban csekély pótlék van részükre biztosítva.

A vasutasok szervezkedése általános s elvannak határozva a legvégsőre is, ha a kormány nem akarja teljesíteni jogos követeléseiket.

Vasárnap a fővárosban az Angyalföldön gyűlést tartottak, a melyen kijelentették, hogy a sérelmes törvényjavaslattal sincsenek megelégedve s elhatározták, hogy ma, szerdán, április 20-án országos nagy gyűlést tartanak.

Az összes vasuti tisztek és alkalmazottak szoros fogadalmat tettek, hogy egymásért, közös erővel harcolnak, szóval teljes szolidaritást vállalnak.

Mint az ország igen sok helyén, **Nagyváradon** is gyűlést tartottak hétfőn a vasutasok. Kimondták itt is, hogy a végső eszközöktől sem riadnak vissza s részt vesznek a budapesti nagygyűlésen.

Csak fokozza az elégtelenséget s az öszszetartást a kormány s az elnök-igazgató daczos magatartása.

A hétfői üléseket és a 20-iki nagygyűlést körtáviratban tudatták a vasutasok az egész országban egymással. Ennek nesztét vette az elnök-igazgató, s eltiltotta a vasuti táviratnak magáncélokra való használatát. Ennek a naiv intézkedésnek természetesen mi eredménye sincsen.

Nagyobb bosszúságot okozott az elnök-igazgatónak az a rendelkezése, hogy a nagygyűlés napjára úgy a szabadjegyek kiadását, mint szabadságidő engedélyezését betiltotta.

Ez csak olaj a tüzre, mert a vasutasok elhatározták az ország minden részén, hogy szabadság és szabadjegy nélkül utaznak a mai nagygyűlésre.

Nagyváradról az éjjel már többen felutaztak Budapestre.

Az elszánt mozgalomnak borzasztó kifejlődése lesz, ha a kormány idejében nem gondoskodik módokról, amelylyel a vasutasok kívánalmait kielégítheti. Végre is a vasutasok nem inproduktív, hanem produktív és teljesen megbízható közegei az államgépezetnek, mert

évenként sok milliókat szállítanak be az állampénztárba s így csak jogos azon követelések, hogy a saját kereseményükből tisztességes megélhetésüket biztosítsák.

Még elképzelni is borzasztó, hogy milyen állapotok lennének, ha a vonatok közlekedése csak 24 órára is szünetelne. Ez maga után vonná a posta forgalomnak megszüntetését is.

Már több helyen kimondották, hogy a vonatok közlekedését beszüntetik, ha a miniszter nem teljesíti követeléseiket. Szóval olyan felfordult világ készül, amilyen még nem volt.

A keletázsiai háború.

Az orosz-japán mérkőzés eddigi eredményeire érdekes világitást vet Oroszország veszteséget kimutató következő táblázat, mely Oroszország hajóhadáról ad képet.

A port-arthuri flotta.

A port-arthuri flotta ordre de batailleja a következő volt:

Parancsnok: Makarov altengernagy.

A tengerészeti vezérkar első főnöke.

A tengerészeti vezérkar második főnöke: Molas ellentengernagy.

1. A páncéloshajók első divíziója: Uchtomsky herceg ellentengernagy. (Zászlóshajó: Peresvet.)

a) 6 páncéloshajó: Peresvet, Boismann kapitány, 12,674 tonna; Petropavlovsk, Iakovlev kapitány, 10,950 tonna; Sevastopol, Cernysev kapitány, 10,960 tonna; Poltava, Uspjensky kapitány, 10,960 tonna; Poveda, Sacareny kapitány, 12,674 tonna; Czarovics, Vasiljev kapitány, 12,912 tonna; Retvizán, Zensnovics kapitány, 12,912 tonna.

b) 1. első osztályú páncélos czirkáló: Baján, Viren kapitány, 7726 tonna.

c) 3 védett 1. osztályú czirkálóhajó: Diana, Zalesky kapitány, Askold, Gramacsikov kapitány, Pallada, Kozovits kapitány.

d) 4 másodosztályú védett czirkáló: Novik, Jessen kapitány, Bojarin, Larijev kapitány, Zabajaka, Razbojnik.

e) 1 Torpedó osztály: Matusevics ellentengernagy és 2 torpedóosztály: Günter kapitány.

25 torpedóvadászhajó és pedig: Vnmatelni, Snion kapitány, Vlastny, Karcov hajóhadnagy, Bojevoj, Jelisejev kapitány, Bezstrasny, Zimmermann kapitány, Bezposcadny, Lukin hajóhadnagy, Vinosity, Richter hajóhadnagy, Grozovoj, Setingo hajóhadnagy, Raziasci, Zimonov kapitány, Rezitelnj, Lornilev hajóhadnagy, Silny, Chodoravic hajóhadnagy, Storozevoj, Dimitrijejev kapitány, Smely, Schulz kapitány, Serdith, Kuzmin-Korovajev II. hajóhadnagy, Strojny, Kuzmin-Korovajev I. hajóhadnagy, Skory, Chomenko hajóhadnagy, Otvazny, Lehedev II. kapitány, Vdi-itelnj (?), Bezsumny (?), Stereguesi (?).

f) Két oceánjáró ágyunaszád: Bobr hg., Kiven hajóhadnagy, Sivuc (?).

g) Két torpedó-czirkáló, Vsadnyik (?) és Hajdamak (?).

h) Angara szállítóhajó, Suchomlin kapitány.

Osszesen 43 hajó.

Az orosz flotta eddigi veszteségei:

1. Petropavlovsk sorhajó elsüllyedt	április 13.
2. Pobjeda	> torpedósérülés > >
3. Cezarevics	> > febrár 9.
4. Retvizán	> > >
5. Pallada védettezcirkáló	> > >
6. Varjag	> elsüllyedt > >
7. Korejecz ágyunaszád	> > >
8. Jenissei aknarakóhajó	> > 11.
9. Vnucitelni torp.-romb. zátonyra jutott	> 24.
10. Stereguesi	> elsüllyedt márcz. 10.
11. Besrasny	> > április 13.

Azonklvül állítólag harc képtelen lett a Bojarin czirkáló és a Poltava sorhajó is. Ennek a két hajónak sorsáról misem hallatszik. Megsérültek, de ismét kijavították a Novik, Askold és Diana hajókat.

amíg a titkot nem tudattam önnek. Válaszoljon a főpostára restanté P. S. cím alatt.

A kereskedő nyomban csalást sejtett s átadta a levelet ügyvédjének. aki irt Paul Lermanak, — mert talán fölösleges mondanom, hogy a névtelen sorokat ő küldte. A levélváltások után megtörtént a találkozás, amelyben megírták a 3000 frankos szerződést s egy semleges tanúnak kellett eldöntenie, vajon a titok megér-e 6000 frankot évente.

Erre Paul Lermana előadta a dolgát: leleplezte Francois Mardist.

A kereskedő dühöngött: látta, hogy két szélhámos karmai közé jutott. Ez azonban mit sem használt a kötött szerződés értelmében ki kellett fizetnie Paulnak a 3000 frankot egy esztendőre.

Néhány nappal később Francois Mardis, a kit címzetes fia természetesen nyomban kített a házából, szomorúan sétált a boulevardon. A Tortoni kerteskéje előtt elhaladva, egyszerre megpillantotta Paul barátját, amint az elegánsan öltözve fagyaltozott és elégtül mosolylyal lapozgatott a Charivariban.

Most persze Mardison lett volna a sor a barátja birtelen jómódja felől kérdezősködni. Hanem bizonyára hallott már annak az esetéről, mert megvetőleg fordult el tőle és a fogai közt mormogta:

— Oh, én számár! Miért nem tudtam hallgatni!

Port-Arthurt még nem szállták meg.

Pétervár, április 19. (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Pflug tábornok jelenti, hogy minden alapot nélkülöznek a távirati ügynökségnek összes hírei és táviratai, amelyek **Port Arthur** megszállására, valamint arra a hírre vonatkoznak, hogy Koreában orosz kőzárkokat fogtak el.

UJDONSAGOK.**TAJÉKOZTATÓ.**

Április 24. A Nemzeti kaszinó közgyűlése d. u. 4 órakor.
Április 24. közelegető birtokosok közgyűlése d. e. 10 órakor a volt a városházán.

* A trónörökös papja Nagyváradon. Előkelő vendége volt a napokban városunknak. Dr. **Lányi József** pápai praelátus lekéri apát, a trónörökös udvari papja pár napig itt időzött. Dr. **Lányi** aránylag egészen fiatal ember, a ki itteni régi ismerőseit kereste fel.

* Főúri esküvő. Szombaton d. e. 10 órakor ritka fényes esküvőnek lesz színhelye a székesegyház. Dr. **Des Echerolles-Kruspér** Gilbert vezeti oltárhoz bájos aráját, **Podmaniczky** Emmyke bárónőt. Erdekes ez alkalommal megemlíteni, hogy ugy a vőlegény, mint a menyasszony szülei is annak idején a nagyváradai székesegyházban kötöttek örök frigyét egymással Isten színe előtt. Az ifju párt maga dr. **Szmrecsányi Pál** püspök fogja esketni. A boldog frigy nagyszámu rokonságot vonz városunkba; legelsőknek a **Szegedy** család már meg is érkezett.

* A Svetics intézet dicsérete. A debreczeni Svetics-zárda tanítóképzője évről-évre szép jelét adja annak, hogy hivatása magaslatán áll. **Sipos Orbán** miniszteri tanácsos, kir. tanfelügyelő a tanügyi kormány képviselőjében vizsgálatot tartott a Svetics-zárda tanítóképzőjében, amely alkalomból **Palotay** László pápai praelátus, egyházmegyei főtanfelügyelő is jelen volt az intézetben. A miniszteri biztos alapos és szakszerű megfigyelés tárgyává tette osztályról-osztályra a tanmenetet és tanulmányokat, észrevételeit a záró tanácskozmányon közölte a tantestülettel, midőn kijelentette hogy semmi kívánni valója nincsen, mert az intézet minden dicséretre érdemes és hogy ő ezt fogja jelenteni magas megbízójának. A Svetics intézet néhány évi fennállása alatt már nagyon sok szolgálatot tett a magyar kultúrának s óhajtható lenne, hogy az intézetet mielőbb, mind szélesebb alapokon fejlesztetnék.

* Sub auspiciis regis. Ma délelőtt tizenegy órakor tartották meg a budapesti tudományegyetemen nagy ünnepélyesség keretében a négyeseres doktorraavatást. A egyetem díszterme, amelyet erre az alkalomra délszaki növényekkel díszítettek fel, zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, amely a király képviselőjét, **Berzeviczy** Albert közoktatásügyi minisztert riadó éljenzéssel fogadta. Dr. **Heinrich** Gusztáv, rektor, üdvözölte a minisztert, aztán dr. **Balogh** Jenő jogtudományi dékán ismerette röviden a mai fölavatás előzményeit. **Balogh** beszéde után a négy jelölt: **Tóth** Károly és **Lajos**, gróf **Khuen-Héderváry** Sándor és ifju **Márffy** Ed. olvastak föl részleteket a doktori disszertációjukól. **Tóth** Károly az önkormányzatról, **Tóth** Lajos a költségvetési jogról, gróf **Khuen-Héderváry** Sándor a semlegességéről, **Márffy** Ed. pedig a hadmentességi díjról olvasott föl. Az ifjak letették az esküt **Breznay** Béla hitudományi dékán kezébe. **Heinrich** Gusztáv rektor rövid beszéddel fölavatta a jelölteket, amit mindnyájuk nevében gróf **Khuen-Héderváry** Sándor kö-

szönt meg. A fölavatás után a király képviselője elé járultak az új doktorok, aki nagyon szép buzdító beszéd kíséretében átnyújtotta nekik a király gyűrűjét. A szép ünnepély a király életével végződött.

* Anyakönyvvezetői kinevezések. A belügyminiszter Biharvármegyében a csehii anyakönyvi kerületbe **Méhes** János körjegyzői irnokot, a lunkaiba pedig **Albert** Ernő segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* A város általános rendezése. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága nem elégedett meg az ígérettel, hogy a Fő-utca kiburkolásának megszavazása után majd a város általános rendezésének kérdését is a törvényhatósági bizottság elé terjeszti, hanem utasította a tanácsot, hogy már a jövő hónapban terjessze elő ez irányban javaslatát. A tanács eleget akar tenni ezen utasításnak, s a főmérnök ez irányu memorandumát ma, szerdán délután 4 órakor terjeszti a szépművészeti és közlekedési, valamint a pénzügyi szakbizottságok elé.

* Kinevezés. A m. kir. posta-távirat és távbeszélő elnökhelyettese **Rátkay** József posta és táviradgyakornokot a X. fizetési osztályba posta és táviratdátisztító nevezte ki.

* Rendőri tapintat. A tegnap Bob előadás történt. Zsufolva volt a színház s a karzat és a földszinti állóhely egyre neveltenebbul viselkedett. Éljenzésből csaknem állati hangokba, ordításba csaptak át. A közönség feszengett ülőhelyén, pisszegett, hátra nézett... hiába. Az ordítás akkora lett, hogy a rendőrségnek kellett volna közbelépnie s a böles rendőrség ki is skarta vezetni a földszintről — egyik lap szerkesztőjét. Régi szokás, hogy az, a ki felvonás közben érkezik, nem állítja fel szomszédjait, hanem egy sarokban vonja meg magát a felvonás végéig. Ide húzódnak a hírlapírók is, ha nem akarnak helyükre ülni. Mikor a rendőrség innen akar valakit kivezetni, egy régi szokás elleni támadás hatáskörének tullepése, mely a legélesebben elítélendő. Az előadás alatt egy csomó utczakölyök rendetlenkedik a karzaton s az ellen semmi kifogása **Gerő** Armin vitézeinek, de a helyett beállanak nek is rendezavaróknak a földszintre. Bebizonyosodott, hogy van egy csomó ember a ki nem való színházba; nos hát első sorban a rendőrség nem való oda, mert azt még jogaira s kötelességére sem tudja a főkapitány kitanítani. A karzaton ugy is türnek mindent, legalább ne csináljanak rendtelenséget a földszinten s ne inzultáljanak uri embereket minok nélkül.

* Iparosok figyelmébe. A nagyváradai m. kir. ügyészség, a fölügyelete alatt álló nagyváradai kir. törvényszéki fogházban, valamint a kir. ügyészség hivatali helyiségében szükséges átalakítási, illetve javítási munkálatok biztosítására pályázatot hirdet. Miről az érdekelteket van szerencsénk azzal értesíteni, hogy a szóban forgó pályázat közlelbbi feltételei a nagyváradai kir. ügyészségnél a hivatalos órákban megtekinthetők. Nagyvárad, 1904. április hó 16. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: **Huzella** Gyula, kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. **Sarkadi** Lajos, titkár.

* Ejjeli fagy. Két nap óta ismét kellemetlen az idő. Nappal szép, verőfényes ugyan, de olyan hideg élszaki szél fúj, hogy a napsugár daczára is dereg az ember. Tegnap éjjel pedig gyenge fagy volt, amely sok helyen, különösen a lapályokon, kárt tett a virágjában

levő gyümölcsfákon. Altalában azonban kevés kárt tett még eddig a hideg, csak ezután ne köszöntsön nagyobb erővel be.

* A pinczér-menház meguyitása. A pinczerek még alig bocsátották ki a május 10-iki ünnepélyükhöz a meghívóikat, máris észlelhető az ünnepélyesség iránti nagy érdeklődés. Az irodához az előjegyzések tömegesen érkeznek. Nemcsak ez irányban találunk pinczereink ünnepélyes meleg rokonszenvre, hanem a velük együtt működő munkaadók is mindent elkövetnek, hogy az érdeklődés minél nagyobb, az ünnepély minél fényesebb legyen. Igy **Szauer** Kálmán és **Dolgos** Iguác, a Bazar-étterem tulajdonosai bejelentették, hogy egy hordó bort bocsátanak a rendező bizottság rendelkezésére, ugy nem különben **Klein**hoszeg pezséggyára bejelentette, hogy az ünnepély alkalmára egy kosár pezséget küld. Eme jelekből ítélve, de meg ismerve a mi derék pinczereink ajlítását, bizonyosra vehetjük, hogy egy minden ízében pompás ünnepélyesség színhelye lesz ez alkalomból Nagyvárad.

* Összegegett gyermek. Margitai tudósítónk jelenti hogy **Kovács** Lajos öt éves fiúcska tegnap súlyos égési következtében meghalt. A gyermek tegnapelőtt egyedül maradt szülei lakásán s a tüzhelyről kiszedett parazsoktól ruhája tüzet fogott, s oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy szülei eszméletlenül találták a a tüzhely előtt. Az összegegett gyermek tegnap meghalt.

* **Kinizsi Pál** sirja. **Kinizsi Pálnak** ki tudvalevőleg **Nagy-Vázsonyban** lett eltemetve sirhelye ismeretlen. Százados hagyomány szerint az egykor kiásott sírfedőlap töredéke a nagy-görbői Tolnay régi kastélyban lett befalazva. A kastély újjáépítése alkalmával tényleg előkerült a sírkőtöredék, melyet a múlt napokban a birtok jelenlegi tulajdonosa, **Tolnay** Kornél, **Darasz** Kálmán sümegi muzeumának ajándékozott. A vörös márványból készült sírfedőlap töredéke tényleg XV. századbeli műnek bizonyult, melynek azonban csak **Kinizsi Pál** fejét ábrázoló dombormű része van meg sírkövel, melyből arcvédő pántok nyúlnak ki. Sajnos, hogy a sírkő feliratos része hiányzik, pedig ez adhatná meg csak a sírkőrész teljes hirességét.

* **Ritka** alkalom kínálkozik most a t közönségnek szükségletei olcsó beszerzésére. A jó hírnevű **Kovács** L. és társa czég ugyanis, miután **Zöldfa-utca** 38. sz. alatti üzletét feloszlatta, hatóságilag engedélyezett végeladást rendez és raktári készletét gyári áron alul hozza eladásba. Felhívjuk a t. közönség figyelmét a lapunkban közzétett hirdetésre. 593

SZÍNHÁZ.**HETI MŰSOR:**

Szerda: Bob herceg.

Csütörtök: Fauszt.

Péntek: Takarodó.

Szombat: A bajusz.

Vasárnap: Táltos, népszimbi, **Palotás** Fausztin nagyváradai honvéd hadapród ist. tanár darabja, itt először.

BOB HERCEG.

— **Szozer Ilonka** vendégföllepte. —

Nagy fénynek rendezés nagy az árnyék: de az árnyékot is elviseljük a fény kedvéért. **Szozer Ilonka** énekét élvezni oly ritka szerencse Nagyváradon, hogy érette sok mindent jó néven veszünk a mit különben kissé tovább firtatnánk. Nem kérdezzük, miért nem léptetik fel a művésznőt inkább operában, a hol nagyobb sikere volna? Persze, operát a mai tör-

snlattal alig lehet élvezhetően előadni. Azt sem bánjuk, hogy Szoyer Ilonka a pajkos operett-játékról leszokott s Bob herceg sokkal eleve-nebb előadásban is láttuk már. Még különben pazar kosztümjeinek tulságosan indiszkrét sza-bása sem rontott a sikeren. Mindezek a kifo-gások eltörpülnek Szoyer Ilonka éneke mellett. Az a csicseregő, csengő, hatalmas hang, a mely belelopja magát melegségével a lélekbe s el-bűvöli iskolázottságával a műértőket, az a hang mindent pótol. Bob urfi énekszámainak dallamosságát csak most élveztük igazán. Főleg a tündéralom regéje, továbbá a bordal és a szerenád, ezek közül kivált az első, elfledhetel-ten emlékek maradaak. Meglepően sokat ta-nult Szoyer Ilonka, mióta nem hallottuk; a tündéralom regéjét úgy feldiszipette trillákkal, lágy átmenetekkel és futamokkal, hogy ezt a különben is szép áriát igazán művészi érté-kűvé tette. A II. felvonás végén játéka is drá-mai magaslatra emelkedett, a mint általában a komolyabb részek a legjobban sikerültek. Egész-ben véve Szoyer Ilonka Bob hercege ének-művészeti szempontból igen értékes ala-kitás.

Sajnos, a többi szereplőket valami rossz tréfából össze-visza boronálták s ezzel Szoyer Ilonka nélkül bizonynyal sikerült volna az elő-adást kifűtyöltetni. Szabó Irmáról nem szólunk (Annie); hangja elég kellemes, de nem fog vele soha igazi sikert elérni, mert nem elég csengő és nem elég színes. Nem is az ő hibája, hogy naiva léte énekes szerepben kellett fel-lépnie.

Tihanyi Miklós Bárczi szerepét vette át; miért? azt senki sem tudja. Először is besze-detett velünk egy tuczat csapnivalóan rossz kuplét; ilyen szellemtelen együgyűségeket még színpadról el nem énekeltek. Mikor türelmünk jutalmául vártuk a holló legendáját, azt itt-ott hamisan, szaggatottan, de mindvégig kriminális rosszul énekelte, úgy hogy megakarják lincselni, a ki tréfából tapsolni kezdett. Horváth pompás szerepével, a borbélylyal Rédey próbálkozott s a kitűnő szerepet még kitűnőbbben ellaposi-totta.

Nem értjük, mire ez a szándékos elron-tása a darabnak, mikor már máskor igen jól is adták Nagyváradon.

A többi szerep a régi jó erők kezében volt. Új volt még Dési, a ki a táncmestereből csinált talán már nagyon is komikus figurát; a tánczlépések nem mind sikerültek.

Dr. K. A.

Bob herceg másodsor. A tegnapi Bob-előadás fényes sikerére való tekintettel ma ismét fellép Huszka operettjében a bájos vendégművész, Szoyer Ilonka.

Huszka Jenő Szoyer Ilonkáról. A tegnapi Bob-előadást végignézte a darab egyik szerzője, Huszka Jenő is, a kit az I. felvonás végén a lámpák elé is hívtak. Huszka rendkívül megvolt elégedve Szoyer Ilonka alakításával, mely részben az ő betanítása alapján épült fel tervbe van, hogy Szoyer Ilonka ugyanezt a sze-repet a bécsi Karltheaterben is elfogja játszani.

Komandóra. Erdekes bemutatóra ké-szülnek a színházban Mendelényi Béla Ko-mandóra című ötletes vígjátékából már foly-nak a próbák. E komoly tendenciájú irodalmi értékű vígjáték nagy sikert ígér szerzőjének s a próbák után ítélve a legnagyobb várakozás-sal nézünk a bemutató elé.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 197. Bérletszám 177. (páratlan)
Ma, szerdát 1904. április 20-án:

Bob herceg.

Operette

HELYEK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-30 sor 1 kor. 20 fill. középső 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bér-házzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, csütörtökön április 21-én

Fauszt.

Opera.

Igazságszolgáltatás.

Egy koronáért. Adósa volt Tari Ist-ván hegyközkovácsi-i lakos Józsa Mihálynak 1, mozdó egy koronával. Egyszer összetalálkoztak a kocsmában; Józsa kérte a koronát, Tari pedig annál kevésbbé adta, mert épp előbb itta el az utolsó 20 fillérését. Józsa erre maga mellé intette Guli János komáját s ketten el-állták a kocsmajaajtaját:

— Már pedig kend addig innét ki nem megy, a míg a koronámat meg nem adja.

Tari belátta, hogy ez több kettőnél, a job-bik eszéhez fordult tehát: a feleségéért küldött, hogy hozza el a koronát. Tarinó el is jött, de a korona helyett a nyelvét hozta el, még pedig kellő mozgékonysággal. Egyenest az urá-hoz fordult.

— Mit? Egy koronát ennek a mihaszná-nak? Ennek a rongyosnak? Hát ha a pénz egy felvetne, mint a faluvégi zsidót? Azt az erre meg amarra . . . mutasd meg, hogy férfi vagy!

Meg is mutatta Tari uram; felemelt ökl-lal rohant Józsanak és Gutinak. Az asszony is közbeszólt, nyelve után a karjait is mozgásba hozta. A harcz vége szomorú lett; Tari István-nak eltűnt a szeme két daganat alatt, de kár-pótlásul az orra megduplázódott.

Ezért aztán a járásbiróság el is ítélte Jó-zsa Mihályt 3 hétre, Guli Jánost 1 hétre. So-kallták az atyafiak a jót, ügyvédhez mentek hát s úgy felebbezték a törvényszékhez.

Tegnap döntött a kir. törvényszék felebbe-viteli tanácsa Nagy József elnöksége alatt. Ügyész volt Lázár Márton, sértett képviselője dr. Váradai Ödön, védő dr. Krüger Aladár ügyvéd.

A törvényszék a védő kifogásaira felülvizs-gáltatta dr. Grósz Menyhérelt a becsatolt lát-leletet, amely alapján a súlyos testi sértés helyett könnyű testi sértést állapított meg s Józsa büntetését 3 napra Gutit 1 napra szál-lította le. Mikor az elők megkérdezte őket, megnyugosznak-e, egyhangulag mohón közbe-vágtak:

— Alálassan köszönjük!

Az azonban még mielőg titok, megkapta-e Józsa ennyi heccz után a koronáját?

TAVIRATOR.

Rákóczy hamvainak hazahozatala.

Budapest, április 19. (Saj. tud. táv.) Régi vágyunk, régi óhajtásunk, hogy nagy Rákóczy Ferenczünk szabadság-termő porát földünkbe temessük.

Szívünkben, lelkünkben áradó kíván-ságunk őszinte szavát végre megértette a mi jó ősz királyunk s ő maga siet nemzetét megajándékozni hajdan való nagy fejedelme poraival. Aldassék érte ő Felséges Urunk!

Ez örvendetes hírről értesít tudó-sítónk.

Ugyanis ő Felsége királyi kéziratban utasítja Tisza István gróf miniszterelnö-köt, hogy intézkedjék II. Rákóczy Fe-rencz hamvainak hazahozatala iránt:

A királyi kézirat egyebek közt a kö-vetkezőkép intézkedik:

Azok az ellentétek és félreértések, melyek a nemzet dicsőséges történetének nagy alakjait szembe állították a trón-nal, elmúltak s ma már csak a tör-ténelem tényei. Ma már a trón és nemzet kölcsönösen megértette egymást s békes szeretettel kell, hogy a történe-lem nagyjait megbecsülje. Tehát uta-sítom magyar miniszterelnökömet, hogy II. Rákóczy Ferencz hamvainak haza-szállítása iránt intézkedjék s arról ne-kem jelentést tegyen.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

A vasutasok sztrájkja.

Budapest, ápr. 19. (Saj. tud. táv.) Az a méltányolható elkeseredés, melyet a vasutasok fizetésrendezésének terve-zete keltett, hatalmas mozgalmat indított a vasutasok körében. Országszerte szo-ros szövetségbe szervezkedve tiltakozni készültek a kormány méltánytalan terve ellen.

E mozgalom vezetői, mint köztudo-másu, e hó 20-ára kongresszust hívtak össze, melyen megállapítani szándékoz-tak a tiltakozás módját s feltárni készül-tek sérelmeiket teljes részleteikben.

Mindez természetes és érthető, ha te-kintetbe vesszük, hogy az állam legjöv-e-delmezőbb intézményének alkalmazottjai-val készült a kormány egy oly terve-zet életbe léptetni, mely még a mai fize-tésüket is redukálná.

S mert e jogtalanságot tiltakozó szó nélkül nem tűrhették, a kereskedelem-ügyi miniszter urnak méltóztatott az en-gedetlen robotosokat fenyegető renDELETEL eltiltani minden értekezlettől, melyen sé-relmünk orvoslásán tanácskozhatnának. A hatalom erőszakoskodása ez, mely kényszeríteni akarja alkalmazottjait ala-mizsnáért hordani össze a milliárdokat. De a durva és jogtalan renDELETEL méltó bátor volt a felelet is. Mint tudósítónk írja ma este a fővárosban kimondták a vasutas sztrájkot.

A magyar közlekedés ezer águ hatal-mas hálózatán megállnak az ércz kolos-susok s bátor rabszolgák szemébe néz-nek a hatalomnak a megérgemlett ke-nyerükért.

A kiültöt vasutas sztrájkáról következőket táviratozza tudósítónk:

Ma este a fővárosi pályaudvarokon az összes vasuti alkalmazottak és munkások kimondták a sztrájkot. Hat órákor az állomás jelző lámpáit, váltóit rendbe hozva, hogy minden szerencsétlenség elejét vegyék elhagyták az összes hivatalnokok és alkalmazottak a pályaudvart, egy pár ember kivételével, hogy ne terheltesse őket semmi könnyelműség kiszámíthatatlan szerencsétlenség esetén.

A sztrájk híre gyorsan bejárta a fővárost s óriási tömegben gyűlt össze a pályaudvaron.

Az érkező vonatokat várták, s óriási konsternációt keltett a bécsi gyorsvonat késése, míg végre főrangú vasuti tiszték és maga Ludvig igazgató megnyugtatták a tömeget, hogy nem történt szerencsétlenség, hanem a gyorsvonatok a nyílt pályán megállottak, mert a sztrájk hírére az érkező vasutasok is konsolidaritást vállaltak.

Rákos-Palotán négy gyorsvonat állott meg s alkalmazottjai felmondták a szolgálatot.

Az utasok között óriási pánik keletkezett. Vasuti mérnökök kézi erővel hajtott kocsikon mentek ki a közeli állomásokra s igyekeztek megnyugtanni az érkező utasokat, akik kocsikon, villamoson jöttek be a fővárosba.

A sztrájk legközelebbi oka egy délután ki adott kereskedelmi miniszteri rendelet, mely megültja felfüggesztés terhe alatt, hogy vasuti alkalmazott a 20-iki kongresszuson részt vehessen. S egyszerűsint elrendelni Sarmay nyugati pályaudvari állomás főnökhelyettes, Turcsányi és Karakas hivatalnokok felfüggesztését. Ennek hírére óriási elkeseredéssel egyhangulag elhatározták, hogy beszüntetik a munkát.

Budapest. április 19. (Saját tud. táv.) Késő éjjel táviratilag jelentik, hogy a sztrájk általános lesz s a leghatározottabban összetartanak. S néhány inspekciós még reggelig szolgálatban marad szerencsétlenségek megakadályozására.

Az angolok terjeszkedése.

Brüsszel, április 19. (Saját tud. táv.) A Journal de Bruxelles szerint az angol követ megkérdezte a Moumevemal Geographique nevű folyóirattól közzétett ama hírt illetőleg, hogy az angol—szudán hadsereg egy zászlóalja megszállotta volna a Kongo államnak egyik bérletterületét, kijelentette, hogy a jelentést fantasztikusnak tartja.

Tudomásának kellene lenni az eseményről, ha az igazságon alapulna. Megvan győződve, hogy erről a kongo kormány sem tud erről semmit.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

106

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

Én csak a villogó szemeket láttam a sötétben; kirántottam a revolveremet, egymásután, majdnem egyszerre lőttem ki mind az öt golyóját s nem nézve, nem látva, hogy találta-e a lövések, a pisztolyt magát arczába hajítottam a legelsőnek s aztán két kézre fogva a puskám csövét, úgy rogtottam a zsványoknak, mint ahogy a favágó az erdő fájának... Jobbra-balra golyók füttyültek el a fülem mellett, de ezzel nem törődtem s a szilaj küzdelemben csak annyit láttam, hogy Seth Barker és Bligh Péter szintén erősen dolgoznak...

Ab, micsoda küzdelem volt ez, hárman tezenkettő ellen!... De a kétségbeesés dühe úgy vitt és hajtott bennünket, hogy talán még a khinai falon is áttörtünk volna!... Én törtettem legelől s vakon ütöttem, vágtam az előttem állókat, míg leértem a tengerig... Ott megfordultam s épen azt láttam, hogy Bligh Pétert ketten támadják meg egyszerre, de az első úgy roskadt össze, mintha villámcsapás érte volna, a másodiknak hosszú kése pedig csak a levegőt hasította végig, amint egész hosszában hanyatt bukott, a Péter öklétől.

— Ez volt az igazi, Péter! — kiáltottam föl ujjongva.

De akkor, mint hogy ha csak válasz lett volna a kiáltásomra, iszonyú csapás sújtott le a vállamra, úgy, hogy szédülten buktam el. Amint estemben hátrafordultam, elkaptam valakinek a nyakát s úgy megmarkoltam, hogy görcsös fájás állt be mind a tíz ujamba... Aztán én meg a haramia, mint két összekap-

paszkodott fenevad, lassan csúszunk lefelé a szirteken, a lábainkkal keresve alkalmas rögöt, amelyre támaszkodhatnánk... Oh, milyen percek voltak azok, amint csúszunk lefelé és a zsvány reszkető kezekkel tapogatta az övét, melyben a kése volt!... De én egyre szorítottam a torkát, úgy, hogy az ujjaim szinte belemeredtek, s végre, mikor már hörögés is megszűnt, nagyot lódítottam rajta. Tompa csobbanással zuhant a tengerbe, én pedig, az utolsó pillanatban megkapaszkodva a szirtek alján, fáradtan vonszoltam fölfelé összetört tagjaimat.

A tizenkét rablót tehát elvertük a zátoyról, Dolly pedig azalatt szintén eltűnt a csónakokat az öbölből. Ismét halálos csönd lett körülöttünk és se közel, se távol a legesélyesebb nesz se volt hallható! Most már, legalább egy óráig, nem igen kellett félnünk újabb támadástól; lehittünk hát pihenni a golyószóró pán-célja mögött és a sebeinket kötözgetük.

Az én vállam úgy sajgott, mintha a gözsöm vasmacskája esett volna rá; Bligh Péter becsületes arcán lassan csurgott le a vér: az egyik bandita kése keresztben hasította föl homlokán a bőrt; Seth Barker az oldalát fájalta: csupa vér volt az is, de a derék fizkő föl se vette s hogy megnyugtasson, egyre avval vigasztalt:

— Ebecsont beforr!

És, mikor az alsó kaputól Nepeen kapitány átkiáltott, hogy nekik nincs semmi bajuk, — egyszerre felfeltünk mi is, mind a hárman:

— Nekünk nincs!... Nekünk nincs!

És valóban, nem is éreztünk semmit. A gondolatra, hogy szerencsésen visszavertük a kalózok támadását, úgy megszűnt a sebeink sajgása, mintha késsel vágták volna ketté. Szabadok voltunk: közel és távol egy lélek se volt a tengeren, s a rablók úgy eltűntek, mintha a sötétség nyelte volna el őket.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedők szervezkedése. Nagy-Becskerekéről írják: A helybeli kereskedők ma Steinilzer Géza takarékpénztári igazgató megaizásából tömegesen látogatott nagygyűlésen elhatározták, hogy jövő vasárnap tartják meg az O. M. K. E. helybeli fiók-egyesületének alakuló közgyűlését. A közgyűlésre meghívták a megyebeli országgyűlési képviselőket és Sándor Pált. Az alakulás a vármegyeház dísztermében fog végbemenni.

Dr. VUCSKIOS GYULA.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönseget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott carróleányok folytonosan felvétetnek.

Ne használjon senki mást, mint a

GLOBIN

bőrtisztítószer,
mely minden czipőnemű-
nek eredeti fényt és tar-
tósságot kölcsönöz.

Egyed. gyár: FRITZ SCHULZ
jun., Act. Ges. EGER és LIPCSE.

Hirdetések felvétetnek
a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában

**A hivatalos
cs. kir. „Wiener-Zeitung“**

277. számában 775. oldalon méltó módon fog-
lalkozik Wilhelm Ferencz, gyógyszerész cs. és kir.
udv. szállító Wilhelm-féle antiarthritis és anti-
reumatikus vértisztítóteájának gyógyhatásával:

Több irányban tett tapasztalat alap-
ján az antiarthritis és antireumatikus
vértisztító teát reumatikus és eszuzos bán-
talmaknál kitűnő eszköznek ajánlhatjuk.
Különleges hatása a test egész vértartal-
mán, valamint az idegrendszeren nyilván-
ul, a mennyiben a vér sűrűsödését meg-
szünteti, az altestben a szénsavtartalmu
venerikus vért megtisztítja, a nyálka- és
epékólerakódásokat eltávolítja, valamint a
székrekedéseket, melyek mindannyian elő-
idézhetik a nevezett betegségeket, meg-
szünteti.

Ennek a teának még huzamosabb időn
keresztül való használata sem nehezíti
az emésztést, sőt ellenkezőleg erősíti.

Különösen ajánlatos ennek a teának
használata tavasszal valamint zordabb és
hidegebb időjárásban, a mikor a nevezett
bajok föllépni szoktak és nagyon megvi-
selik a betegeket.

Hogy megóvjuk magunkat hamis után-
zatoktól, melyek a jó eredményt maguk
után nem vonják, ezt a teát egyenesen
Wilhelm Ferencz, gyógyszerész, cs.
kir. udvari szállító Neunkirchen (Bécs
mellett) raktárából vagy ennek fiókjaiból
kell beszerezni.

Dr. Raudnitz.

? Miért?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki			
Mert ott	a 602,000	koronás	jutalmat
Mert ott 3-szor	a 400,000	„	főnyereményt
Mert ott 3-szor	a 100,000	„	„
Mert ott 1-szer	a 70,000	„	„
Mert ott 4-szer	a 60,000	„	„
Mert ott 3-szor	a 30,000	„	„
Mert ott 5-ször	a 25,000	„	„
Mert ott 10-szer	a 20,000	„	„

711

nyerték és

mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztálysorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautal-
ványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ sorsjegyet

12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtője.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az össz-
szegnek postadíjmentes átutalhatása czéljából kívánatra
szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlevél:
GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osztálysorsjegyet
a hivatalos tervvel együtt küldeni.

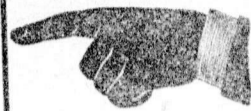
Az ellenérték: korona utánvételezendő
postautalványon küldöm

Pontos cím	Név
	Allás
	Lakhely
	Utolsó posta

A nem kívánt módoszat
törölnöd

Napernyők, női színes és fekete
Harisnyák, női, férfi és gyermek
Ingek, Lábravalók, férfiak részére

Csakis e héten kerülnek eladásra
 Kovács L. és Társánál Zöldfa-utcza.
 engedélyezett
Hatóságilag végeladás.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:
Kossuth Lajos-utcza 3.

Nagyvárad.

Gyártelep:
Kert-utcza 10. szám.

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, me-
denczék, járdák, csatornák, szökő-
kutak, zsilipek, hidak és átvezetők o o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok,
csatornacsövek, lépcsők, fedla-
pok, esővízfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok,
mindenféle műkövek. o o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és diszes kivitelben.

Terazzo-munkálatok: Szabad sodronybetétesek,
repedésmentes módszer
Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák
aszfaltozása. o o o o o

Elszigetelések aszfaltbitumennel.
**Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres
szárassá tétele.**

**Diszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban
lesznek elvállalva.**

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagy raktára.

662 Beocsini Cementgyári Unió kizárólagos és főraktára. Beocsini Román- és Portlandcement. Egeresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi
aszfalt fedellemezek. Kátrány fedellemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat.

Jutányos árak!!

Árak minden vasutállomásra!!